

LIEKSAN KULTTUURIN TOIMENPIDEOHJELMA 2021

Lieksan kaupunki
Hyvinvointipalvelut
Maaliskuu 2019

Sisältö

KULTTUURITOIMEN TEHTÄVÄT JA ORGANISOINTI

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta
 Kulttuuritoimen tehtävien hoito
 Kaupungin strategia ja toimenpideohjelma
 Toimenpideohjelman sisältö ja tavoitteet

KULTTUURITOIMINTAA HARJOITAVAT LIEKSAN KAUPUNGIN TULOSYKSIKÖT

Yleinen kulttuuritoimi
 Kansalaisopisto
 Pielisen Karjalan musiikkiopisto
 Nuorisotoimi
 Kirjasto
 Pielisen museo
 Varhaiskasvatus
 Perusopetus
 Lukio
 Lieksan kulttuurikeskus

TAITEENALOJEN PAINOPISTEET LIEKSASSA

Musiikki
 Näyttämötaiteet
 Kuvataiteet
 Kirjallisuus
 Elokuva
 Kotiseututyö ja paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen
 Taiteen perusopetus
 Kehitysvammaisten taideopetus
 Monikulttuurisuus

MUITA KYSYMYKSIÄ

Avustukset
 Palkinnot
 Festivaalit
 Lieksan Vaskiviikko
 Pielinen Soi
 Monola-juhlaviikko
 Muut säännöllisesti järjestettävät ja yleisöpohjaltaan merkittävät kulttuuritapahtumat
 Taitelijaresidenssit
 Kolin Ryynänen
 Taiteilijatalo Hupeli
 Kirsikoti

KULTTUURI KAUPUNGIN STRATEGIASSA

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMENPITEET

Lasten ja nuorten kulttuuripolku
 Museon näyttelyhallin peruskorjaus ja näyttelyiden uusiminen
 Avustukset ja kaupungin tavoitteet
 Lukion musiikkilinjan yhteistyö

OHJELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

≈ ≈ ≈ ≈ ≈ ≈ ≈ ≈

KULTTUURITOIMEN TEHTÄVÄT JA ORGANISOINTI

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta

Eduskunta on helmikuussa 2019 hyväksynyt uuden kuntien kulttuuritoimintalain. Uusi laki tulee voimaan 1.3.2019 ja korvaa vuodelta 1992 olleen aiemman lain.

Uusi laki vahvistaa kulttuurin roolia kunnan toiminnassa sekä perustelee kulttuurin merkitystä ja asemaa kunnan peruspalveluna. Laki asettaa tavoitteet ja määrittää tehtävät kuntien kulttuuritoiminnalle. Se sisältää kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistumismahdollisuuden, kehittämistehtävän, yhteistyön sekä tiedon tuottamisen ja arvioinnin.

Kunnan eri toimialojen välinen yhteistyö on nostettu uudessa laissa keskeisesti esille. Kulttuurin ja taiteen edistämisen tehtävä ja mahdollisuudet kytkeytyvät yhä useammin muiden toimialojen tehtäviin. Yhteistyötahoina mainitaan opetus-, nuoriso- ja liikuntatoimi, taiteen perusopetus, vapaa sivistystyö, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kaavoitus ja elinkeinotoiminta. Lieksassa tämä yhteistyö on ollut käytössä ja toiminut hyvin jo useamman vuosikymmenen ajan.

Uusi laki ei lisää kuntien tehtäviä ja se on kustannusvaikutuksiltaan neutraali. Kunnat voivat edelleen järjestää ja organisoida kulttuuritoimintansa haluamallaan tavalla joko itsenäisesti tai yhteistyössä toisten kuntien kanssa.

Kulttuuritoimen tehtävien hoito

Lieksan kulttuuritoimen tehtävät ja määrärahat on jaettu kaupunginvaltuuston päätöksillä (25.9.2000 § 82 tehtävät; määrärahat 17.4.2000 § 31) kansalaisopiston, musiikkiopiston ja nuorisotoimen kesken.

Kulttuuritoimen tehtävien hoidosta vastaavat:

Nuorisosihteeri

- Kulttuurikeskuksen toiminta sekä lasten ja nuorten kulttuuritapahtumat

Musiikkiopiston rehtori

- konsertit ja musiikkiesitykset

Kansalaisopiston rehtori

- avustukset, lausunnot ja Kulttuurikeskuksen näyttelyt

Myös monet muut kaupungin tulosyksiköt järjestävät kulttuuritoimintaa osana omaa toimintaansa.

Lieksan kaupungin hyvinvointilautakunta ohjaa ja valvoo kulttuuritoimen toimintaa.

Kulttuurin toimenpideohjelma on hyväksytty hyvinvointilautakunnan kokouksessa 12.3.2019.

Kaupungin strategia ja toimenpideohjelma

Lieksan kaupunginvaltuusto on 20.6.2016 (§ 31) hyväksynyt kaupungille uuden strategian, jonka painopistealueita ovat elinvoima, talous ja omistajaohjaus, hyvinvointi ja osallisuus.

Strategian pohjalta valtuusto on hyväksynyt (19.12.2016 § 59) toimenpideohjelman, jota päivitetään tarvittaessa vuosittain ja samassa yhteydessä tarkastellaan sen toteutumista. Strategian toimenpideohjelma on päivitetty kaupunginvaltuuston kokouksessa 29.10.2018 (71 §).

Kulttuuritoiminta liittyy ainakin seuraaviin toimenpideohjelman tavoitteisiin:

- uusien kuntalaisten kotiutuminen (elinvoima)
- paikkakunnan vetovoimaisuuden lisääminen (elinvoima)
- toimivat koulutuspalvelut (elinvoima)
- toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen ja palvelutuotannon tuottavuuden tehostaminen (talous ja omistajaohjaus)
- terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (hyvinvointi)
- lähipalveluiden saavutettavuus ja asiakaspalveluiden tavoitettavuus (hyvinvointi)
- toimivat ja monipuoliset verkkopalvelut (hyvinvointi)
- kolmannen sektorin palvelutuotanto (hyvinvointi)

- asiakaspalautejärjestelmien ja monikanavaisen viestinnän kehittäminen (osallisuus)
- kansalaistoiminnan, kolmannen sektorin ja kylätoiminnan aktiivisuuden tukeminen (osallisuus)
- kuntalaisten mielipiteiden kerääminen aktiivisesti (osallisuus)
- osaava henkilöstö tuottaa hyvinvointia (osaava henkilöstö)

Toimenpideohjelman sisältö ja tavoitteet

Kulttuurin toimenpideohjelmassa on kulttuuritoiminnan nykytilaa ja tavoitteita arvioitu ensisijaisesti **Lieksan kaupungin oman organisaation keskeisten kulttuuritoimintaa harjoittavien hyvinvointipalvelujen tulosityksiköiden kautta.**

Tarkastelussa on huomioitu myös eri taiteenalojen tilanne Lieksassa.

Muina kysymyksinä on esille nostettu avustukset, kulttuuritoimen keskeiset tilat sekä säännöllisesti Lieksassa järjestettävät ja osallistujamääriltään suurimmat kulttuuritapahtumat.

Toimenpideohjelman lopussa kulttuuritoimen tavoitteita arvioidaan kaupungin toimenpideohjelman tavoitteiden kautta.

Kulttuurin toimenpidesuunnitelman ajanjakso kattaa kuluva valtuustokauden 2018 alusta vuoteen 2021 saakka.

KULTTUURITOIMINTAA HARJOITTAVAT LIEKSAN KAUPUNGIN TULOYSYKSIKÖT

Yleinen kulttuuritoimi

Nykytila

Kulttuuritoimi tuottaa Kulttuurikeskukseen 3-4 taidenäyttelyä, järjestää 2-3 muuta tapahtumaa sekä osallistuu paikallista kulttuuriperintöä edistäviin tapahtumiin. Kulttuurijärjestöjä ja tapahtumanjärjestäjiä tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin.

Tavoite 2021

Yleisen kulttuuritoimen keskeisenä tavoitteena on taiteen ammattilaisten näyttelytoiminta Kulttuurikeskuksessa ja tapahtumien tuotanto paikkakunnalla, kotiseututyötä ja paikallista kulttuuriperinnettä edistävän toiminnan tukeminen sekä tapahtumajärjestäjien tukeminen avustuksin.

Keskeiset toimenpiteet

- Avustusten ensisijaisena tavoitteena ammattitaiteilijoiden toteuttamien ja alueellista vaikuttavuutta edistävien kulttuuritapahtumien järjestäminen

- Avustusten painopistettä siirretään toiminta-avustuksista kohdeavustuksiin
- Laajempia vuosittain toistuvia tapahtumia pyritään järjestämään eri tulosyksiköiden yhteistyönä
- Kulttuurikeskuksen näyttelytoiminnan painopiste on kesänäyttelyssä
- Lieksan kaupungin taidekokoelmaan teoksia hankitaan pääasiassa Lieksassa näyttelyn järjestäneiltä ammattitaiteilijoilta

Kansalaisopisto

Nykytila

Kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jolla on aikuiskoulutuksellinen, kulttuurinen ja yhteisöllinen tehtävä. Lieksan kulttuuritoimen toimenpideohjelmassa kansalaisopiston keskeinen tehtävä on harrastajien laaja-alainen koulutus.

Musiikin alalla kansalaisopistossa toimivat laulu- ja soittoryhmät, jotka järjestävät myös konserttitoimintaa. Näyttämötaiteissa kansalaisopisto vastaa pääosin Lieksan teatterin ja Viekin Kylänäyttelijöiden näytelmien ohjauksesta. Sirkuskoulun opetus suuntautuu lasten ja nuorten ryhmiin.

Kuvataiteessa kansalaisopisto järjestää harrastajien opetusta. Kolin kuvataideleirien kohderyhmänä ovat myös ammattitaiteilijat. Kolin kuvataideleiriä markkinoidaan valtakunnallisesti. Lasten ja nuorten kuvataideryhmissä annetaan yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta.

Kirjallisuuden tarjonta suunnataan vapaan kirjoittamisen opetukseen. Lisäksi järjestetään kirjailijavierailuja.

Kulttuuriperinnön opetukseen, tutkimukseen ja tapahtumatuotantoon liittyvissä toimissa kansalaisopiston rooli on vahva. Kansalaisopisto järjestää säännöllisiä yleisöluentoja, Kulttuuriseminaarin sekä muita tapahtumia. Kulttuuriperinnön tutkimisen osuus korostuu aihepiiriin liittyvissä tutkimuksissa ja julkaisuissa.

Kehitysvammaisten taideopetusta kansalaisopisto tarjoaa musiikissa ja kuvataiteessa.

Tavoite 2021

Kansalaisopisto on kulttuuritoiminnan monipuolinen harrastajakentän kouluttaja. Kolin kuvataideleirin kaltaisten erikoiskurssien osuutta opetustarjonnassa pyritään kasvattamaan. Opisto tuottaa perinnematkailun tutkimus- ja opetusmateriaalia yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Keskeiset toimenpiteet

- Kulttuurin monipuolisen opetustarjonnan varmistaminen

- Selvitetään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän käynnistämistä sirkustaiteessa
- Kolin kuvataideleirin säännöllinen järjestäminen
- Perinne- sekä kulttuuri- ja luontomatkailun edistämiseen liittyvä tutkimustoiminta ja yhteistyötilaisuudet.

Pielisen Karjalan musiikkiopisto

Nykytila

Pielisen Karjalan musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista soitonopetusta. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, mutta vapaiden oppilaspaiikkojen niin mahdollistaessa opintoihin voivat hakeutua myös aikuiset.

Pielisen Karjalan musiikkiopisto tarjoaa mahdollisuuden opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja oppilaan omat kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opetuksen tarkoituksena on edistää hyvän musiikkisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin harrastamista. Opetus antaa myös valmiuksia hakeutua musiikkialan ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi musiikkiopiston tehtävänä on sekä vaalia kulttuuriperintöä että uudistaa moniarvoista musiikkikulttuuria.

Opiskelu musiikkiopistossa on pääsääntöisesti maksullista, mutta lukukausimaksut ovat valtakunnalliseen tasoon verrattuna edullisia, ja niistä on mahdollista saada vapautus.

Musiikkiopisto tekee säännöllistä yhteistyötä peruskoulun ja lukion kanssa tarjoamalla maksutonta soitinopetusta, orkesterisoitonopetusta ja lainasoittimia. Opetuksen lisäksi musiikkiopisto järjestää oppilaskonsertteja, toteuttaa musiikkiesityksiä Lieksan kaupungin tilaisuuksiin sekä välittää soitinesityksiä oppilaitoksen ulkopuolisille tahoille, kuten palvelutaloihin ja yksityistilaisuuksiin.

Lieksan kaupungilla on Vaskilähettilässopimus trumpettitaiteilija Jouko Harjanteen kanssa. Sopimus sisältää vuosittain yhden konsertin ja yhden muun tapahtuman järjestämisen yhteistyössä Harjanteen kanssa.

Tavoite 2021

Musiikkiopiston tavoitteena on säilyttää keskeinen asemansa musiikkikoulutuksen antajana ja kunnan kulttuurivaikuttajana. Johtuen uusien ikäluokkien pienenemisestä sekä musiikkioppilaitosten yleisen roolin muuttumisesta uudeksi tavoitteeksi on muodostunut musiikkikasvatuksen saavutettavuuden laajentaminen sekä uuden opetussuunnitelman hengen toteuttaminen.

Kaupungin kulttuurielämän kannalta tärkeää on puhallinorkesteritoiminnan ylläpitäminen, jousiorkesteritoiminnan kehittäminen, uusien soittajien kasvattaminen sekä konserttiyleisön lisääminen.

Keskeiset toimenpiteet

- Musiikkileikkikoulutoiminnan vakiinnuttaminen ja järjestäminen päiväkotien yhteydessä, yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa
- Avoimen musiikkileikkikoulun aloittaminen
- Rytmimusiikin koulutuksen kehittäminen, pop/jazz-lauluopetuksen aloittaminen, bänditoiminnan vakiinnuttaminen; yhteistyössä nuorisotoimen kanssa
- Yhteistyön jatkaminen peruskoulun kanssa tarjoamalla vapaavalintaisia instrumenttiopintoja laajalla rintamalla
- Monipuolisen ja kiinnostavan konserttitarjonnan järjestäminen

Nuorisotoimi

Nykytila

Nuorisotoimi järjestää Kulttuurikeskuksen Brahe-salissa kerran kuukaudessa eri taiteenlajien maksuttomia esityksiä lapsille. Esityksiin tarjotaan kuljetus vuoroperiaatteella päivähoidosta ja kouluilta. Konsertti joka kouluun -sopimuksen myötä tarjoamme Konserttikeskuksen kanssa kaikille peruskoululaisille kerran vuodessa konsertin Kulttuurikeskuksella. Nuorisotoimi järjestää ja maksaa kuljetukset näihin konsertteihin.

Yhteistyössä Lieksan Elokuvioiden kanssa koulut osallistuvat vuoroperiaatteella Koulukino -esityksiin. Nuorten alennuslippuelokuvia järjestetään keskimäärin viisi kertaa vuodessa. Tällöin nuoret pääsevät uutuuselokuviin normaalia alhaisemmalla lipun hinnalla.

Sirkusryhmät lapsille ja nuorille järjestetään yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Tanssitunteja, joissa nuoret ohjaavat toisia nuoria, järjestetään 5–6 tuntia viikossa. Tanssituntien näytökset pidetään talvella ja keväällä. Kädentaitoja harjoitellaan koulujen toimintapäivillä, nuorisobussissa ja askartelutuokiossa.

Nuori Kulttuuri -toimintaan kuuluu alueelliset ja valtakunnalliset katselmukset, joiden lajeina ovat vuorovuosiin tanssi, musiikki ja teatteri. Tapahtuma kannustaa ja tukee lasten ja nuorten monipuolista harrastamista kulttuurin eri aloilla. Nuorisotoimi on osallistunut ryhmien kuluihin.

Nuorisotoimi osallistuu myös muiden esitysten ja tapahtumien järjestämiseen ja kuljetuksiin.

Kulttuurikeskuksessa on monitoimisalilla ja bänditila, joihin nuoret saavat maksutta harjoitusvuoroja.

Toiminta- ja kohdeavustukset ovat haettavissa vuosittain nuorisoyhdistyksille, nuorten toimintaryhmille ja muille nuorisotoimintaa järjestäville tahoille.

Tavoite 2021

Nuorisotoimen tavoitteena on tarjota monipuolista kulttuuritoimintaa ja -tapahtumia pääkohderyhmänä nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaat lapset ja nuoret. Toiminta on tarkoitettu maksuttomana tai hyvin edullisena, jotta mahdollisimman monet voivat osallistua toimintaan.

Keskeiset toimenpiteet

- monipuolisten kulttuuripalveluiden tuottaminen yhteistyössä muiden kulttuurista nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa (monialainen yhteistyö)
- tuetaan ja tarjotaan lapsille ja nuorille mahdollisuus itse tehdä kulttuuria
- lapsia ja nuoria tuetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa löytämään mieluisia harrastus
- järjestetään kulttuuriesityksiä koulu- tai hoitopäivän aikana, jotta mahdollisimman monet ikäluokasta saavat erilaisia kokemuksia. Esitykset järjestetään pääsääntöisesti Kulttuurikeskuksen Brahe-salissa, jotta paikka tulee tutuksi.
- uuden bänditilan hankkiminen

Kirjasto

Nykytila

Yleisistä kirjastoista annetun lain mukaan kirjasto on peruspalvelu, jonka kulttuurisiin tehtäviin kuuluu:

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua mm. tapahtumilla ja näyttelyillä.

Lieksan kirjaston tarjoaa asiakkailleen maksuttomat, ajanmukaiset palvelut pääkirjaston, kirjastoauton, Kolin siirtokokoelman ja hakeutuvan kirjastotoiminnan kautta. Kirjasto on Lieksassa arvostettu ja valtakunnallisten vertailujen mukaan keskimääräistä ahkerammin käytetty.

Pääkirjaston sijainti koulujen läheisyydessä ja kaunis kirjastotila tuovat lisäarvoa palveluihin. Kirjastoon tulon matala kynnyksellä ehkäisee kulttuurista syrjäytymistä. Kirjastossa on noin 100 000 niteen kokoelma ja Pohjois-Karjalan kirjastojen yhteistyön kautta kuntalaisille on tarjolla Vaara-kirjastojen laaja 1,5 miljoonan niteen kokoelma.

Kirjaston näyttelytiloissa järjestetään vuosittain 15 näyttelyä ja noin 80 avointa tapahtumaa. Pääosa toiminnasta on ammattilaisten tuottamaa, mutta myös harrastelijoille, päiväkodeille ja koulujen oppilaille tarjotaan mahdollisuus tuoda taidettaan esille.

Lukupiirit kokoontuu kirjastossa. Lieksa-Pielisjärveä käsittelevä painetun aineiston kotiseutukokoelma palvelee tutkijoita ja harrastajia.

Tavoite 2021

Kirjasto vahvistaa rooliaan kuntalaisten lukuharrastuksen herättäjänä ja ylläpitäjänä. Kirjasto on eri-ikäisten ja erilaisten kulttuuriharrastajien ja -tuottajien kohtauspaikka. Kirjaston tapahtumat ja näyttelyt säilytetään maksuttomina ja monipuolisina. Kirjasto tarjoaa ajantasaista aineistoa niin fyysisessä kuin verkkotilassakin.

Keskeiset toimenpiteet

- Kirjasto osallistaa kuntalaisia kulttuurin tuottamiseen ja tapahtumien järjestämiseen
- Kirjasto lisää ja syventää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa; varhaiskasvatus, koulut, paikalliset kirjoittajapiirit ja yhdistykset
- Kirjasto osallistuu popup-tapahtumiin (kirjastoauton vierailut eri tapahtumissa)

Pielisen museo

Museon tehtävänä on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museo edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa.

Pielisen museoon kuuluvat ulkomuseo ja päärakennus näyttelyhalleineen sekä kuvanveistäjä Eva Rynänän taiteilijakoti Paateri. Museoaineiston säilytystiloja on kahden lieksalaisen koulun kellaritiloissa. Museossa toimii kotiseutuarkisto.

Nykytila

Pielisen museon kokoelmissa on 100 000 esinettä ja 97 000 valokuvaa tai negatiivia ym. muita pienempiä kokoelmia. Aineistoa digitoidaan ja sähköinen materiaali tallennetaan E-kuva-ohjelmalla Kantapuu-tietokantaan, jossa se on yleisön nähtävissä. Pielisen museon ulkomuseoalueen rakennusten peruskorjaus on suoritettu ja aluetta pidetään kunnossa vuosittaisilla kunnostamistoimilla.

Vuosittain järjestetään vähintään kolme teemanäyttelyä vaihtelevista aiheista. Yleisötapahtumia ja tapahtumapäiviä järjestetään eri yhteistyötahojen kanssa sekä museoalueella että Paaterissa.

Tavoite 2021

Pielisen museon brändin vahvistaminen Suomen toiseksi suurimpana ulkomuseona

Päärakennuksen peruskorjaus, perusnäyttelyn uudistaminen ja ulkomuseoalueen kunnossapito

Kuvanveistäjä Eva Rynänen taiteellisen perinnön esille tuominen ja tutkimuksen edistäminen yhteistyössä eri tahojen kanssa

Pielisen museon ja Paaterin käyttö koulujen oppimisympäristönä

Sähköisten palvelujen parantaminen, esim. Collecte-kokoelmanhallintaohjelman käyttöönotto ja mobiilipeli LieksaMystin kehittäminen

Keskeiset toimenpiteet

- Esitetään talousarvioon rahoitusta museon päärakennuksen peruskorjaukseen, perusnäyttelyn uudistamiseen ja ulkomuseon rakennusten kunnostamiseen sekä haetaan ulkopuolista rahoitusta
- Markkinointitoimenpiteitä tehostetaan etsimällä yhteistyökumppaneita ja verkostoitumalla muiden toimijoiden kanssa
- Opetussuunnitelmaan liittyvät opastetut käynnit ja teemaopastukset (esimerkiksi metsätyöperinne, perinteiset elinkeinot, ruokatalous). Museon käyttö autenttisenä oppimisympäristönä. Paaterin opetusmateriaalin valmistaminen. Lieksan perusopetuksen ja lukion käynnit ja opastukset ovat maksuttomia
- Museoaineiston tallentamista jatketaan, valitaan tarkoin tallennettavat kohteet
- Yleisötapahtumien ja näyttelyjen järjestämistä jatketaan eri toimijoiden kanssa
- Paaterin taiteellisen perinnön vaaliminen ja tutkimuksen edistäminen

Varhaiskasvatus

Nykytila

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen

osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita.

Varhaiskasvatuksen yksi tehtävistä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan.

Varhaiskasvatuksessa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön (Lieksan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma).

Varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset osallistuvat nuorisotoimen järjestämiin lastentapahtumiin.

Varhaiskasvatuksessa tehdään säännöllisiä vierailuja Pielisen Museoon ja kirjastoon. Lisäksi kirjastoauto käy säännöllisesti taajamassa sekä taajaman ulkopuolella eri varhaiskasvatuksen yksiköissä. Pielisen Karjalan musiikkiopiston kanssa tehdään myös tiivistä yhteistyötä toteuttamalla musiikkileikkikouluryhmiä päiväkodeissa.

Varhaiskasvatussyksiköissä järjestetään kulttuuri- ja musiikkitapahtumia, kuvataiteita unohtamatta. Ruokakulttuuria esitellään erilaisten juhlien yhteydessä. Sadut, tarinat, lorut, teatterin eri muodot sekä yleinen kulttuuriperinteen arvostaminen kuuluvat varhaiskasvatuksen arkeen. Lastenkonserteissa käydään mahdollisuuksien mukaan.

Tavoite 2021

Varhaiskasvatus on osa muuntuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa. Tavoitteena on vahvistaa ennakkoluulottomuutta ja suvaitsevaisuutta, sekä korostaa jokaisen lapsen oikeutta omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan lieksalaista kulttuuriperinnettä, mutta hankitaan myös tietoa eri kulttuureista ja tutustutaan niihin.

Kulttuuritarjonnan tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuksessa saatuja kokemuksia, tietoja ja taitoja kulttuuriperinnöstä.

Keskeiset toimenpiteet

- Kielen keskeinen merkitys lapsen kehityksessä ja oppimisessa korostuu. Varhaiskasvatuksessa rohkaistaan lapsia ilmaisuun ja oman murteen käyttöön, sekä tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin
- Toimintaan sisältyy vierailuja, tapahtumia, satuja, teatterin eri muotoja ja juhlia, joissa huomioidaan myös ruokakulttuuri

Perusopetus

Nykytila

Perusopetus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle. Se on muodostunut ja muotoutuu eri kulttuureiden vuorovaikutuksessa. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Opetus lisää ymmärrystä kulttuureiden moninaisuudesta ja auttaa hahmottamaan kulttuureita menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoina, joissa jokainen voi itse olla toimijana.

Perusopetuksessa oppilaita ohjataan ympäristön kulttuuristen merkitysten tunnistamiseen ja arvostamiseen sekä oman kulttuuri-identiteetin ja myönteisen ympäristösuhteen rakentamiseen. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. He oppivat myös välittämään, muokkaamaan ja luomaan kulttuuria ja perinteitä ja huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille. (OPS 2016)

Kaikki perusopetuksen koulut Lieksassa tarjoavat oppilailleen kulttuuritapahtumia osana koulutyötä. Nuorisotoimi tarjoaa vuosittain Koulu-kino elokuvanäytöksiä ja koululaiskonsertteja. Koululaiset vierailevat säännöllisesti kirjastossa, Pielisen museossa, taidenäyttelyissä ja erilaisissa teatteriesityksissä. Kulttuuri on monipuolisesti esillä koulujen arjessa.

Tavoite 2021 ja keskeiset toimenpiteet

- Opetussuunnitelma ohjaa koulujen kulttuurikasvatuksen toteuttamista Tavoitteena on säilyttää kulttuuritarjontaa nykyisenlaatuisena määrällisesti, mutta ohjelmallisesti vaihdellen
- Kouluissa toteutetaan kulttuuria monipuolisesti, sekä osallistutaan lukuvuosittain erilaisiin kulttuuritapahtumiin (konsertit, elokuvat, teatteri, näyttelyt)
- Kulttuurikerhot osana koulujen omaa kerhotoimintaa
- Koulujen ja musiikkiopiston yhteistyön jatkaminen valinnaisaineissa

Lukio

Nykytila

Lukiokoulutus jatkaa perusopetuksen kulttuurikasvatusta, syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä vahvistaa kulttuuriperintöjä välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia tutkia, mistä osallisuus ja toimintakykyisyys muodostuvat kulttuurisesti moninaistuvassa yhteiskunnassa, kansainvälistyneessä työelämässä ja monitulkintaisessa, keskinäisriippuvuuksien muovaamassa maailmassa.

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa reflektoida kulttuuriperintöjä, arvoja, taloudellisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa, suomalaisessa yhteiskunnassa ja maailmassa
- vahvistaa myönteisiä kulttuuri-identiteettejään ja kulttuurien tuntemustaan sekä oppii näkemään asioita toisten elämäntilanteista ja olosuhteista käsin ja harjaantuu toimimaan kulttuuritulkkina
- ymmärtää, miten aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö ovat muodostuneet sekä mikä voi olla hänen ja hänen yhteisöjensä tehtävä kulttuuriperinnön vaalimisessa ja uusintamisessa (OPS 2016)

Lukion traditiot, juhlat ja muut tapahtumat ovat osa kulttuurikasvatuksen toteutusta. Nuorisotoimi tarjoaa myös lukiolle Koulu-kino elokuvanäytöksiä ja koululaiskonsertteja. Opiskelijat vierailevat opiskeluun liittyen kirjastossa, Pielisen museossa, taidenäyttelyissä ja erilaisissa teatteriesityksissä. Lisäksi lukiolaiset osallistuvat vuosittain järjestettävään Kulttuuriseminaariin.

Lukion musiikkilinja tarjoaa laajaa ja laadukasta laulun- ja soitonopetusta yhteistyössä musiikkiopiston kanssa. Musiikkilinjalla opiskelija voi suorittaa lukion musiikin kursseja omaa harrastustaan hyödyntäen. Musiikkilinja toteuttaa vuosittain yleisökonserтин ja esiintyy koulun juhlissa sekä muissa tapahtumissa.

Tavoite 2021 ja keskeiset toimenpiteet

- Tavoitteena on säilyttää kulttuuritarjonta monipuolisena ja kotiseutua arvostavana
- Opetussuunnitelma ohjaa lukion kulttuurikasvatuksen toteuttamista. Lukiossa toteutetaan kulttuuria monipuolisesti omissa tapahtumissa sekä osallistutaan erilaisiin kulttuuritapahtumiin (konsertit, elokuvat, näyttämötaiteet, kuvataide)

Lieksan kulttuurikeskus

Lieksan kulttuurikeskuksen 400-paikkaisen Brahe-salin käyttö on suunnattu monipuolisten yleisötilaisuuksien järjestämiseen. Näitä ovat esimerkiksi kaikki esittävän taiteen tilaisuudet, luennot, kokoukset, juhlat ja elokuvaesitykset. Kulttuurikeskuksen aulatilojen ensisijaisena käyttökohteena on taidenäyttelytoiminta.

Brahe-salissa järjestettiin vuonna 2018 330 tilaisuutta, joista harjoituksia oli 99. Tilaisuuksissa oli kävijöitä 23 210. Tilaisuuksista eniten oli elokuvaesityksiä (191), konsertteja (36), teatteriesityksiä (26) ja luentoja (26). Taidenäyttelyjä aulatioissa oli neljä.

Brahe-salin käyttö on kaikille käyttäjille maksullista. Käyttökorvaukset ovat maltillisia ja ne on jaettu kahteen ryhmään, joista halvempi on suunnattu lieksalaisille yhdistyksille.

TAITEENALOJEN PAINOPISTEET LIEKSASSA

Musiikki

Musiikin opetus- ja konserttitarjonta on monipuolista ja kattaa kaikki ikäryhmät. Pielisen Karjalan musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista soitonopetusta lapsille ja nuorille. Lieksan kansalaisopiston musiikin opetus kohdistuu ryhmäopetuksena toteutettavaan aikuisten laulu- ja soitto-opetukseen.

Lieksan useat musiikkifestivaalit tuovat laadukasta klassisen musiikin konserttitarjontaa paikkakunnalle.

Lukuisat musiikkiyhdistykset ja Lieksan ev.lut. seurakunnan kuorot ja musiikkiryhmät järjestävät aktiivisesti konsertteja ja musiikkitapahtumia.

Näyttämötaiteet

Lieksan Teatteriyhdistys ry tuottaa yhdestä kahteen ensi-iltaa vuosittain ja Loukun Seurojentaloyhdistys ry esityksen Loukun kesäteatteriin. Näytelmien ohjaus tehdään yhteistyössä Lieksan kansalaisopiston kanssa.

Ammattiteattereiden vierailuja on viime vuosina ollut varsin vähän.

Sirkustaiteen harrastaminen mahdollistuu kansalaisopiston ja nuorisotoimen yhteisessä sirkuskoulussa. Lisäksi eri tahot järjestävät sirkustapahtumia ja koulutusta.

Tanssin harrastustoimintaa edustavat nuorisotoimen ja kansalaisopiston tanssiryhmät.

Teatterin harrastajakenttä painottuu aikuisväestöön. Sirkustaiteen opetuksen painopiste on lasten ja nuorten ryhmissä. Tanssin harrastustoimintaa on sekä lapsille ja nuorille että aikuisille.

Kuvataide

Kuvataiteen näyttelytoimintaa järjestävät paikkakunnalla kulttuuritoimi (Lieksan kulttuurikeskus), kirjasto (Pääkirjasto) sekä Pielisen museo. Taiteen harrastajille suunnattua koulutusta järjestää Lieksan kansalaisopisto. Kolin kuvataideleirit on suunnattu myös taiteen ammattilaisille.

Metsähallituksen ylläpitämässä Kolin Luontokeskus Ukossa järjestetään säännöllistä näyttelytoimintaa.

Taideharrastajien yhdistyksenä toimii Lieksan Taideyhdistys ry, joka järjestää jäsenilleen näyttelytoimintaa. Taideyhdistyksen kesänäyttely pidetään vuosittain TalliGalleriassa Timitrassa.

Kuvataiteen residenssitoimintaa on Kolin Ryynäsessä ja Taiteilijatalo Hupelissa.

Hyvinvointilautakunta tukee yhdistyksien toimintaa avustuksin.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta annetaan Taidekoulun lasten ja nuorten ryhmissä. Muutoin kuvataiteen tarjonnan pääpaino kohdistuu aikuisväestöön.

Kirjallisuus

Kirjasto on kirjallisuuden ja lukemisen edistäjä ja kirjallisuuden asiantuntija. Kirjasto järjestää kirjailijavierailuja eri ikäryhmille, satutunteja, avoimen lukupiirin ja teemallisia kirjavinkkauksia. Kirjasto esittelee paikallisten kirjoittajien tuotantoa. Kirjaston palvelut ja käyttäjät kattavat kaikki ikäryhmät.

Kansalaisopiston kirjallisuuden tarjonta suuntautuu luovan kirjoittamisen opetukseen kirjailijan ohjauksessa. Lisäksi järjestetään kirjailijavierailuja yhteistyössä kirjaston kanssa.

Kirjoittajayhdistys Brahean Kriivarit ry järjestää jäsenilleen säännöllisiä kokoontumisia ja kirjoittajatapaamisia.

Kirjastossa kokoontuu säännöllisesti avoin kirjoittajapiiri, joka on kohtaamispaikka kaikille kirjoittamisesta kiinnostuneille.

Elokuva

Lieksan Elokuvat järjestää elokuvaesityksiä Lieksan kulttuurikeskuksen Brahe-salissa. Näytöksiä on vuodessa keskimäärin 150 ja niissä katsojia noin 7 000–8 000. Kaikki elokuvat ovat uutuuselokuvia.

Nuorisotoimi tarjoaa perusopetuksen ja lukion oppilaille Koulu-kino elokuvanäytöksiä. Kaikki oppilaat käyvät säännöllisesti elokuvissa puolentoistavuoden välein.

Lieksan Elokuvat ja nuorisotoimi järjestävät nuorten elokuvailtoja 4–6 kertaa vuodessa. Elokuviin on alennetut lipun hinnat nuorisolle.

Brahe-salin vuokra elokuvanäytännöissä normaalia hinnoittelua alhaisempi.

Kotiseututyö ja paikallisen kulttuuriperinteen vaaliminen

Pielisen museossa ja Paaterissa vaalitaan ja kehitetään paikallista kulttuuriperinnettä tallentamalla ja säilyttämällä Lieksan alueen aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä sekä harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta, tiedonvälitystä ja näyttelytoimintaa.

Kulttuuriperinnön opetukseen, tutkimukseen ja tapahtumatuotantoon liittyvissä toimissa kansalaisopiston rooli on vahva. Opisto järjestää teemaan liittyviä yleisöluentoja ja kursseja ja on tuottanut useita alaan liittyviä teoksia.

Kirjastossa on laaja kotiseutukokoelma, jonne tallennetaan painettua Lieksaa koskevaa aineistoa. Vaara-kirjaston aineiston hankintayhteistyössä Lieksan kirjaston painopisteenä on metsätyö- ja rajahistoria sekä vaskimusiikki.

Kotiseututyötä tekevät paikallisista yhdistyksistä esimerkiksi Lieksa-Pielisjärvi –seura, ry Kolin Kotiseutuyhdistys ry ja Vuonilahden kyläseura ry. Lieksan-Pielisjärvi -seura ylläpitää Yrjölän Kotiseututaltoa ja Kolin Kotiseutuyhdistys ry Kolin Kotiseutumuseota Kolin Ryynäsen pihapiirissä. Erityisesti Kolin Kotiseutuyhdistys on aktiivisesti kerännyt paikallista perinnetietoa. Vuonilahden kyläseura vaalii alueen vahvaa kyläkulttuuritoimintaa ja järjestää kylän yhteisiä tapahtumia.

Sotahistorian perinteen vaalimiseen ovat keskittyneet Lieksan Rajakilta ry:n ylläpitämä Lieksan Rajaperinnetalo ja Rukajärven suunnan historiayhdistys ry:n ylläpitämä Rukajärvikeskus.

Kaupunki tukee yhdistyksiä avustuksin.

Taiteen perusopetus

Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa järjestää Pielisen Karjalan musiikkiopisto ja yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta kansalaisopisto lasten ja nuorten taideryhmissä.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaista lasten käsityökoulutoimintaa toteuttaa Lieksassa Taito Pohjois-Karjala ry. Opetuksen järjestäjänä toimii Lieksan kaupunki. Hyvinvointilautakunta tukee toimintaa vuosittain avustuksella.

Kehitysvammaisten taideopetus

Kirsikoti on Kirsikoti ry:n ylläpitämä taiteilijayhteisö Saarivaarassa. Kirsikodissa asuu, harrastaa ja työskentelee yhdeksän kehitysvammaista aikuista.

Lieksan kristillisen opiston Taiteen ja kulttuurin opetuslinja (TaiKu) on tarkoitettu taiteellisesta työskentelystä kiinnostuneille vammaisille ja vajaakuntoisille nuorille ja aikuisille. TaiKun toiminnassa vuorottelevat eri taiteen tekemisen muodot, vuorovaikutuksen vahvistuminen ja arkielämän taidot.

Lisäksi opisto järjestää kädentaitopajoja Kylänlahdessa ja Pankakoskella, joissa voi kutoa, tehdä lasitöitä ja harrastaa entisöintiä. Lisäksi opistossa on kulttuuriin liittyviä lyhytkursseja.

Lieksan kansalaisopisto järjestää kehitysvammaisten taideopetuskursseja erityisesti musiikissa.

Monikulttuurisuus

Lieksan maahanmuuttostrategian toimintalinjat ja yleistavoitteet ovat peruspalvelujen sujuvuus, elinkeino-, työ- ja koulutustoiminta sekä kansalaisyhteiskunta. Maahanmuuttostrategia pyrkii omalta osaltaan varmistamaan palvelujen yhtäläisen saatavuuden kaikille lieksalaisille. Maahanmuuttoasioita hoidetaan kaupungin kotouttamisohjelman mukaisesti.

Kaupungin kasvatus- ja koulutoimi pyrkii antamaan maahanmuuttajille valmiuksia toimia suomalaisen yhteiskunnan tasavertaisina jäseninä ja samalla ylläpitää omaa kulttuuri-identiteettiään.

Kirjasto hankkii maahanmuuttajien käyttöön vieraskielistä aineistoa ja kirjaston tiloissa järjestetään opastuksia ja tapahtumia eri kieli- ja kulttuuriryhmille.

Monikulttuurista työtä tekevät useat paikkakunnan yhdistykset, esimerkiksi Lieksan Tukipiste ry, Lieksan Somaliperheyhdistys ry ja Suomi-Venäjä-Seuran Lieksan Seudun osasto. Lieksan Tukipiste järjestää kansalaislähtöistä toimintaa ja tuottaa kolmannen sektorin palveluja. Metka kylätaloa Rantalassa ylläpitävä Lieksan Somaliperheyhdistyksen toimintamuotoina ovat maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen, toiminta siltana maahanmuuttajien ja kantasuomalaisen välillä sekä rasmin kitkemiseksi yhteiskunnastamme.

MUITA KYSYMYKSIÄ

Avustukset

Kaupungin avustustoiminnan tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaan liittyvää toimintaa sekä kaupungin ja yhdistysten välistä yhteistyötä. Avustusten painopisteenä on kaupungin strategian toteuttamista tukeva toiminta. Kaupunginhallitus sekä hyvinvointilautakunta myöntävät avustuksia maksimissaan talousarviossa varattujen summien puitteissa.

Kaupunginhallitus myöntää avustuksia kaupungin ja sen kylien elinvoimaa ylläpitävään ja lisäävään toimintaan sekä elinkeinoelämän edistämiseen.

Hyvinvointilautakunta myöntää hyvinvointia tukevia ja edistäviä avustuksia liikuntaan, kulttuuriin, nuorisotoimeen sekä sosiaali- ja terveystoimintaan.

Avustuksia haetaan pelkästään sähköisillä lomakkeilla, <https://miunpalvelut.fi/lieksa>

Toiminta-avustusta voidaan myöntää lieksalaisten ja säännöllisesti Lieksassa toimintaa järjestävien seurojen ja yhdistysten toimintasuunnitelman mukaiseen sääntömääräiseen perustoimintaan.

Kohdeavustusta voidaan myöntää Lieksassa toimintaa järjestävän seuran, yhdistyksen tai yksityisen tapahtumanjärjestäjän järjestämän tapahtuman, projektin, investoinnin tai muun vastaavan toiminnan tukemiseen. Kohdeavustuksilla pyritään tukemaan erityisesti yleisötapahtumien järjestämistä. Muuten eri toimialoilla voi olla avustusten jakamisessa erilaiset painopisteet. Esim. nuorisotoimen kohdeavustuksissa voidaan ottaa huomioon terveellisiä elämäntapoja edistävä toiminta.

Kulttuuritoimen kohdeavustukset suunnataan ensisijaisesti ammattitaiteilijoiden toteuttamien ja alueellista vaikuttavuutta edistävien tapahtumien järjestämiseen. Avustus on tarkoitettu vierailuesityksiin (konsertit, teatterit ja näyttelyt) muilta paikkakunnilta tai ulkomailta. Järjestävä taho hoitaa itsenäisesti tapahtuman järjestämisen.

Palkinnot

Taidepalkinto

Lieksan kaupungin taidepalkinto myönnetään vuosittain lieksalaiselle taiteen ja kulttuurielämän alueella ansioituneelle henkilölle tai yhteisölle. Taidepalkinto myönnetään paikallisen kulttuurielämän kehittämiseksi tehdystä työstä. Palkinnon saajan päättää hyvinvointilautakunta.

Esimerkillinen nuori

Järjestöjen, koulujen ja yhteisöjen esitysten pohjalta hyvinvointilautakunta valitsee vuosittain Lieksan esimerkillisen nuoren. Hänen tulee olla 16–24 -vuotias lieksalainen, jolla on terveet elämäntavat ja hän on esimerkillinen ja nuoria innostava järjestöjen tai koulun harrastustoiminnassa. Erityinen huomio kiinnitetään muiden nuorten innostamiseen harrastustoiminnan pariin.

Kirjaston ystävä

Kirjaston henkilökunta valitsee vuosittain kirjaston palveluja ahkerasti ja monipuolisesti käyttävän asiakkaan.

Festivaalit

Lieksan Vaskiviikko

Nykytila

Kansainvälisesti arvostettu ja merkittävä, Suomessa taiteenlajinsa pitkäikäisin edustaja Lieksan Vaskiviikko täyttää 40 vuotta 2019. Korkeatasoinen musiikinopetus on Vaskiviikon ydintoimintaa; opetusta on alan ammattilaisille ja opiskelijoille sekä harrastajille ilman tasovaatimuksia. Vaskiviikko järjestää kansainvälisten huippumuusikoiden mestariluokkia, seitsikko- ja yhtyekurssin sekä vaskisoitinten perusopetusta. Konserttiohjelma on taiteellisesti korkeatasoinen ja saavutettava. Vuosittainen vaskisoitinkilpailu on kansainvälisestikin merkittävä ja siihen osallistuu kilpailijoita ympäri maailman.

Lieksan Vaskiviikkoa järjestää Lieksan Vaskiviikon kannatusyhdistys ry. Vaskiviikko-organisaation ainoa kokoaikainen työntekijä on toiminnanjohtaja, jonka lisäksi Vaskiviikolla on taiteellinen johtaja. Festivaalin aikana Vaskiviikolla työskentelee tilapäisiä operatiivisia työntekijöitä ja iso joukko talkoolaisia. Toiminnan taloudelliset edellytykset luodaan kaupungin ja valtion tuella, yksityisellä rahoituksella ja varainhankinnalla sekä varsinaisen toiminnan tuotoilla. Vaskiviikon taiteellisena johtajana toimii trumpettitaiteilija Jouko Harjanne.

Lieksan Vaskiviikko on alueellisesti jo perinteinen, kulttuurin hyvinvointivaikutuksia, elinvoimaisuutta ja alueellista vaikuttavuutta vahvasti lisäävä kulttuuritapahtuma. Festivaalilla on suora, mitattava vaikutus alueen paikallistalouteen, työllisyyteen ja kulttuurin saavutettavuuteen. Vaskiviikolla on myös positiivinen vaikutus paikallidentiteetille ja sen välillisiä vaikutuksia ovat Lieksan valtakunnallisen ja kansainvälisen näkyvyyden lisääntyminen sekä kaupungin profiloituminen

korkeatasoisen, omaleimaisen kulttuuritapahtuman järjestäjäpaikkakuntana. Vaskiviikon toiminta tukee kulttuurin toimenpideohjelman tavoitteiden saavutettavuutta etenkin elinvoiman, osallisuuden ja hyvinvoinnin osalta.

Tavoite 2021

Lieksan Vaskiviikolla on selkeä strategia ja toimintamalli, jonka puitteissa organisaatio toimii tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja ennakoivasti. Vaskiviikolla on riittävät talous- ja henkilöresurssit, jotka ovat tasapainossa toiminnan tasoon, vaikuttavuuteen sekä valtio- ja kaupunkitason kulttuuripoliittisiin tavoitteisiin nähden.

Lieksan Vaskiviikko on taiteellisesti korkeatasoinen, entistä tunnetumpi festivaali alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Verkostoyhteistyö ja kumppanuudet ovat toimivia ja tukevat Vaskiviikon toimintaedellytyksiä. Vaskiviikolla on kehittäviä ja tuloksellisia yhteistyömuotoja matkailualan toimijoiden, taideoppilaitosten ja alan toimijoiden kanssa. Toiminta on saavutettavampaa ja kävijämäärät kasvaneet.

Vaskiviikko näkyy, kuuluu ja vaikuttaa erilaisten viestinnällisten kanavien kautta myös festivaalin fyysisten rajojen ulkopuolella. Yhteistyöllä Lieksan kaupungin kanssa on selkeä ja molemmin puolin toimiva tuloksellinen rakenne, jonka puitteissa Vaskiviikko tuottaa alueelle entistäkin enemmän lisäarvoa.

Keskeiset toimenpiteet

- Lieksan Vaskiviikolle luodaan selkeä, konkreettinen strategia ja toimintamalli, jonka ytimessä oleva viestintä-, tiedotus- ja markkinointistrategia palvelee suoraan festivaalin tavoitteita
- Rakennetaan aktiivinen yhteistyöverkosto, luodaan uusia kumppanuuksia ja yhteistyömuotoja
- Panostetaan oman taidealan opiskelija- ja oppilaitosyhteistyöhön alueellisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla
- Hyödynnetään kulttuuri- ja taidealan uusia, innovatiivisia yhteistyö- ja rahoitusrakenteita valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla
- Määritellään yhteisesti Lieksan kaupungin avustukseen liittyvän vastikkeellisuuden sisältö

Pielinen Soi

Nykytila

Pielinen Soi festivaali on vuonna 2008 perustettu ympärivuotinen taidetapahtuma sisältäen vuosittain eri puolilla Pielistä järjestettävät noin 30 konserttia ja muuta tapahtumaa. Laajin konserttisarja järjestetään kesäkaudella, jolloin konsertteja järjestetään erityisesti Lieksassa, mm. Paaterin tunnelmallisessa kirkossa, Timitran Linnan pihapiirissä sijaitsevassa Talligalleriassa sekä kansallismaisemassa Kolin huipulla.

Pielinen Soi festivaalin toteuttamisesta vastaa Savonlinnassa asuva lieksalaislähtöinen muusikko-tuottaja Matti Makkonen, jonka Nova Records Oy:n kautta Pielinen Soi festivaalin kirjanpito toistaiseksi hoidetaan.

Pielinen Soi festivaalilla on ollut perustamisestaan lähtien kolme keskeistä tavoitetta: 1) järjestää konsertteja intiimeissä ja ainutlaatuisissa paikoissa Pielisen rannoilla, 2) tarjota konsertti- ja keikkayleisöille erityisesti laulu-, kieli- ja jousisoitinmusiikin elämyksiä sekä 3) mahdollistaa erityisesti lieksalais- ja pohjois-karjalaislähtöisten nuorten taiteilijoiden esiintymiset kotiseuduillaan.

Lokakuussa 2018 perustettiin uusi yhdistys – Pielinen Saimaa Performing Arts ry – jonka perustajajäseniä ovat Hannu Hyttinen (Helsinki), Reino Kuivalainen (Lieksa) ja Matti Makkonen. Yhdistys hakee EU-hankerahoitusta toimintaansa varten ja yhdistyksen ensisijaisena tavoitteena on tukea Pielinen Soi festivaalin kaltaisia toimijoita itäisen Järvi-Suomen alueella.

Tavoite 2021 ja keskeiset toimenpiteet

Festivaalin tavoitteena on vuosina 2019–2021 entisestään laajentaa ja monipuolistaa korkeatasoista ohjelmistoaan. Samalla festivaali pyrkii yhä tiiviimmin verkostoitumaan eri kulttuuri- ja matkailutoimijoiden kanssa Pielisen altaan ympärillä.

Vuoden 2019 ohjelma sisältää yhteensä noin 30 konserttia ja muuta tapahtumaa, monipuolisesti niin suuria kuin intiimejä konsertteja, oopperaa, kuorokonsertteja, kansanmusiikkia, tangoa, jazzia, musiikkia lapsille jne. huomioiden näin mahdollisimman pitkälle niin paikallisen kuin matkailijoista koostuvan yleisön toiveet ja tarpeet.

Lähivuosien ohjelmistossa huomioidaan mahdollisimman pitkälle edellisvuosien kokemukset ja yleisöpalautteet. Esim. kesällä 2019 Pielinen Soi festivaali järjestää usean muun ja valtakunnallisesti merkittävän toimijan kanssa laajan ”Tiede – Taide – Metsä” -seminaarin Kolilla. Niin ikään Pielinen Soi festivaali tuo kesällä 2019 Tallarin – ainoan suomalaisen kansanmusiikin ammattiorkesterin esiintymään Lieksaan. Yhtyeen ohjelmistossa on erityisesti pielisjärveläistä jo lähes unohdettua runonlauluperinnettä, jota näin tuodaan kansalliseen ja kansainväliseen tietoisuuteen.

Pielinen Saimaa Performing Arts ry:n lähivuosien tavoitteena on verkottua erityisesti Japanin, Keski-Euroopan, Kiinan ja Venäjän suuntaan kulttuurimatkailun edistämiseksi itäisessä Järvi-Suomessa. On mahdollista, että Pielinen Saimaa Performing Arts ry ottaa lähivuosina kokonaisvastuun Pielinen Soi festivaalin toteuttamisesta.

Monola-juhaviikko

Nykytila

Monola-seura ry:n järjestämä Monola-juhaviikko on uusi ja kehittyvä pohjoiskarjalainen kulttuuritapahtuma, jonka lähtökohtana ja viitekehyksenä on Jean ja Aino Sibeliuksen vuonna 1892 Lieksaan tekemä häämatka.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävä Sibeliusten häämatkakohde, Monolan aitta, kunnostettiin Leader-hankkeena vuosina 2016–2017. Sibelius sävelsi häämatkallaan ja siihen liittyen useita teoksia. Sibeliusten häämatkakohteen fyysisen ja henkisen perinnön ympärille kehitetään, ajassa uudistuen, paikallisesta perinteestä ja historiasta aidosti nousevaa Monola-konseptia kulttuuri- ja kulttuurimatkailutoiminnan järjestämiseksi ja edistämiseksi, esimerkkinä Monola-juhla viikko.

Vuonna 2018 toista kertaa järjestettyn Monola-juhla viikon teemana oli kalevalaisuus. Ensimmäistä juhla viikkoa vietettiin vuonna 2017 Sibeliusten häämatkan 125-vuotisjuhlan merkeissä. Molempina vuosina juhla viikko tavoitti tuhat kävijää.

Monolan aitta oli avoinna yleisölle ensimmäistä kertaa heinäkuussa 2018. Kesäkaudella 2018 aitala vieraili yhteensä yli 600 kävijää. Jo aiempina vuosina aitala on vieraillut lukuisia ryhmiä sekä omalta paikkakunnalta että muualta Suomesta ja ulkomailta.

Paitsi paikallisessa, maakunnallisessa ja kotimaisessa mediassa Monolan aitta ja Monola-juhla viikko on huomioitu myös kansainvälisillä tiedotusfoorumeilla, mikä toimii tehokkaana matkailullisena imagomarkkinointina. Vuonna 2017 Japanin yleisradio ja ranskalais-saksalainen yleisradioyhtiö ARTE kuvasivat aitala Sibelius-aiheista tv-ohjelmaa, ja vuonna 2019 Iso-Britannian Sibelius One -seura julkaisee laajan artikkelin Monolan aitasta ja juhla viikosta.

Monola-seurassa on tällä hetkellä noin sata jäsentä. Monola-juhla viikon taiteellisena johtajana toimii sellotaiteilija Jussi Makkonen ja yhdistyksen puheenjohtajana FK Elli Oinonen-Edén.

Tavoite 2021 ja keskeiset toimenpiteet

Monola-juhla viikkoa kehitetään lähivuosina yhä kansainvälisemmäksi tapahtumaksi vetovoimatekijänään Sibelius. Sibeliukseen, Kalevalaan ja karelianismiin liittyvää kulttuuriperintöä uudistetaan tuottamalla juhla viikoille mm. Kalevala-aiheisia kantaesityksiä.

Uuden musiikin säveltäjänimistä mainittakoon kalevalaiseen mytologiaan perehtynyt Pekka Jalkanen (2018) ja erityisesti pelimusiikistaan kansainvälisesti tunnettu Jonne Valtonen (2019). Juhla viikoille tuodaan resurssien puitteissa myös kotimaisia ja ulkomaisia orkesteri ja -kuorovierailuja, mm. Lohjan kaupunginorkesteri (2018) ja Joensuun kaupunginorkesteri (2019). Vuosien 2020–2021 orkesterivierailuista ja kantaesityksistä käydään parhaillaan neuvotteluja.

Vuoden 2019 juhla viikon teemana on Jean Sibeliuksen 110 vuoden takainen vierailu Kolille. Juhla viikolla kuullaan Sibeliuksen Kolin vierailuun liittyvä neljäs sinfonia. Lisäksi kuullaan Jonne Valtosen Zacarias Topeliuksen näytelmään Lintu Sininen säveltämän teoksen kantaesitys lapsiperheille suunnatussa konsertissa. Lieksan kaupunginkirjastossa järjestetään Lintu Sininen -näyttely, joka pohjautuu Katri Kirkkopellon kuvittamaan kuvakirjaan.

Monola-juhla viikolla vuosittain jaettava Monola-palkinto lisää juhla viikon ja alueen tunnettavuutta ja kiinnostavuutta. Palkintona jaetaan merkittävien suomalaisten nykytaiteilijoiden teoksia.

Juhlaviikon rungon muodostavat edelleen vuodesta 2015 alkaen järjestetty Monola-gaalakonsertti ja Monola-veneretket, joihin on osallistunut matkailijoita mm. Japanista, Yhdysvalloista ja Iso-Britanniasta. Lisäksi järjestetään muita vuosittain vaihtuvia taiteeseen sekä mm. perinteen ja historian tutkimukseen liittyviä tapahtumia.

Monola-juhlaviikon lähivuosien kansainvälistä tiedottamista/markkinointia ja verkostoitumista edistävät merkittävästi sellisti Jussi Makkosen ja pianisti Nazig Azezianin vuosina 2019–2021 ulkomaille, erityisesti Yhdysvaltoihin, suuntautuvat konserttikiertueet. Kiertueilla Makkonen ja Azezian tekevät asiantuntevalla ja sisällöllisesti vaikuttavalla tavalla tunnetuksi Sibeliuksen häämatkakohdetta ja Monola-juhlaviikkoa. Yhteistyökumppanina Monolan aitan tunnetuksi tekemisessä Yhdysvalloissa on mm. Finlandia Foundation National, jolla on 58 paikallisyhdistystä.

Muut säännöllisesti järjestettävät ja yleisöpohjaltaan merkittävät kulttuuritapahtumat

Vuosittain toistuvia musiikkitapahtumia ovat Lieksan Muusikoiden heinäkuussa järjestämä *Parasta ennen ja nyt* -tapaaminen sekä Break Sokos Hotel Koli -hotellissa toteutettavat *Ruska Blues* ja *Koli jazz*.

Ruska Bluesin järjestäjänä toimii Break Sokos Hotel Koli ja Kolin jazzin Jazzkerho -76 Joensuu ry yhteistyössä hotellin kanssa. Tapahtumat kokoavat Kolille alansa valtakunnallisia huippuesiintyjä.

Yleisömäärältään suurin viihdemusiikin tapahtuma on ollut Joella Invest Oy:n heinäkuussa vuosina 2017 (Lieksa Areena) ja 2018 (Lieksan Viihdeteltha) Lieksan keskustassa järjestämä musiikkitapahtuma, jossa on vierailut noin 2 500 maksavaa asiakasta.

Yleisömäärältään merkittäviä ja kulttuurisisältöä tarjoavia tapahtumia ovat myös Lieksan Tukipisteen organisoima monikulttuurinen Mahdollisuuksien Tori, Vuonislahden kyläseuran järjestämä Muikkumarkkinat ja Lieksan kaupunkikeskusyhdistyksen Hämärän kaupan ilta.

Yleisöluentoja ja yhteiskunnallista keskustelua tarjoavat Vuonislahden Seurojentalolla syyskuussa järjestettävä Pielisen alueen symposium, jonka pääjärjestäjänä on Vuonislahden taiteilijatalo sekä heinäkuussa Lieksan keskustassa toteutettavat Pielisen Savotan keskustelutilaisuudet.

Taiteilijaresidenssit

Kolin Ryynänen

Kolin kulttuuriseura ry on ylläpitänyt kansainvälistä Kolin taiteilijaresidenssiä vuodesta 1999 alkaen. Residenssin alkuaikoina toiminnan järjestämisestä vastasi Pohjois-Karjalan taidetoimikunta. Taiteilijaresidenssi sijaitsee Kolin Ryynäsen yläkerrassa kylän keskustassa. Kiinteistö on Metsähallituksen omistuksessa ja residenssitila on vuokrattu Kulttuuriseuralle.

Kolin taiteilijaresidenssi on ollut hyvin suosittu. Viime vuosina noin neljännes käyttökuukausista on ollut ulkomaalaisia taiteilijoita. Vuodelle 2019 residenssiin on valittu 16 taiteilijaa, joista kuusi tulee ulkomailta mm. Japanista, Yhdysvalloista ja Australiasta. Monet taiteilijat pitävät näyttelyn Kolin Ryynäsen alakerrassa.

Kolin kulttuuriseura on organisoinut näyttelytoimintaa ja järjestänyt tapahtumia yhteistyössä kylän ja koulun kanssa. Varoja toimintaansa yhdistys hankkii myyjäisillä, kesätoritoiminnalla ja muulla talkootyöllä. Lieksan kaupungin myöntämä toiminta-avustus on ollut merkittävä tuki. Taloudelliset resurssit toimintaa ovat niukat.

Residenssin käytännön toiminnan hoitaa nelihenkinen residenssityöryhmä. Kolin kulttuuriseura järjestää Kylillä-dokumenttielokuvafestivaalin Luontokeskus Ukossa ja Mattilan tilalla sekä osallistuu suunniteltuun Kolin kesäteatterin toteuttamiseen.

Taiteilijatalo Hupeli

Vuonilahden Taiteilijatalo ry ylläpitää omistamaansa Taiteilijaresidenssi Hupelia Vuonilahdessa. Hupeli tarjoaa työtilat ja asunnon kolmelle taiteilijalle tai tutkijalle. Lisäksi arkistotiloissa on Heikki Turusen kirjallisuus- ja kyläyhteisöjen arkisto. Vuonna 2017 taiteilijaresidenssissä oleskeli 58 taiteilijaa tai tutkijaa, joista suurin osa muutaman vuorokauden. Eniten tilaa käyttivät kirjailijat ja tutkijat. Taiteilijaresidenssin kokonaiskäyttöaste vuonna 2017 oli 27 %.

Vuonilahden Taiteilijatalo -yhdistys toimii kuvanveistäjä Eva Ryynäsen ja kirjailija Heikki Turusen taiteellisen toiminnan perustalta ja taide- ja kulttuuritoimintaa edistäen. Residenssitoiminnan lisäksi yhdistys toimii kirjallisuuden sekä teatteri- ja näyttelytoiminnan tuottajana. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat Vuonilahden kyläseura jäsenyhteisöineen, Lieksan kaupungin kulttuuritoimi, Pielisen museo, Pielinen Soi-festivaali, Monola-seura ja Kolin kulttuuriseura.

Yhdistyksen talous on hyvin tiukka, koska yhdistystä rasittavat Hupelin rakennusaikaiset lainat. Yhdistys valmistelee Hupeli-kiinteistön yhtiöittämistä ja erottamisesta varsinaisesta yhdistyksen ydintoiminnoista. Tällä pyritään turvaamaan yhdistyksen taide- ja kulttuuritoiminta ja hankkimaan Hupeli-yhtiölle ulkopuolista pääomaa. Kiinteistössä on tavoitteena harjoittaa myös tulevaisuudessa residenssitoimintaa. Yhdistyksen toimintaa rahoitetaan muun varainhankinnan ohella arvotaiteen ja kirjallisuuden myynnillä.

Kirsikoti

Kirsikoti on vuonna 1992 perustetun Kirsikoti ry:n ylläpitämä taiteilijayhteisö Saarivaarassa. Kirsikodissa asuu, harrastaa ja työskentelee yhdeksän kehitysvammaista aikuista. Työntekijöitä talossa on kahdeksan.

Kirsikodin toiminta-ajatuksena on alusta saakka ollut ylläpitää ja kehittää asumis-, taidetyöpaja-, harrastus-, sekä elinikäisiä oppimismahdollisuuksia tarjoavaa toimintaa kulttuurin eri keinoin.

Kuvataiteen alalla Kirsikodin taiteilijat ja Ateljee Hännätön kissa ovat tulleet tunnetuksi sekä Suomessa että ulkomailla mm. Italiassa, Saksassa, Kiinassa, sekä viimeisimpänä Koreassa. Kotimaassa merkittäviä näyttelyitä on vuosien varrella pidetty mm. Kiasmassa, Hyvinkään taidemuseossa ja Taidekeskus Ahjossa. Lieksassa tutuksi tulleita näyttelypaikkoja ovat Kirjasto ja Kulttuurikeskus. Kirsikodin taiteilijoista viisi on hyväksytty Joensuun taiteilijaseuran ammattijäseniksi.

Kirsikodissa opiskellaan ja harrastetaan myös ilmaisua, tanssia ja musiikkia. Viimeisin valloitus on bändisoitto, jonka ovat mahdollistaneet Tukilinjan ja Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Karjalan rahaston apurahat, sekä hyvä yhteistyö Lieksan kansalaisopiston kanssa.

Alkuperäisen ideologian mukaista toimintaa jatketaan myös tulevaisuudessa järjestämällä yksilöllisesti suunniteltua, sisällöltään laadukasta ja monipuolista taidetoimintaa ja -opetusta.

Taidetyöpaja on voimissaan ja herättää paljon kiinnostusta. Sen lisäksi järjestetään vuosittain taidekursseja ja toimintajaksoja lapsille, nuorille ja aikuisille. Kirsikodin taiteilijoiden osaamista tuodaan jatkuvasti julki pitämällä yllä näyttely- ja julkaisutoimintaa. Töitä tarjotaan kotimaisiin ja kansainvälisiin näyttelyihin, taidetyöpajan innovaatioita myös graafiseen suunnitteluun ja tuotteistamiseen.

Syksyllä 2018 Kirsikodin taiteilijoiden näyttelyt järjestettiin Lieksan Kulttuurikeskuksessa ja Kaapelitehtaalla Helsingissä. Myös ohjelmahaku Dida - verkostofestivaaliin on käynnissä.

Pysyvät näyttelyt ovat esillä Kirsikodissa, Lieksan terveysasemalla, sekä Ristorante Il Gocinossa Lucignanossa Italiassa. Julkaisutoiminnassa pitkän aikavälin tavoitteena on julkaista kirja jokaisesta Kirsikodin taiteilijasta. Tällä hetkellä kootaan materiaalia Laura Nykäsen elämästä ja taiteesta kertovan kirjaan. Rahoituksen järjestyessä Lauran kirja tulee olemaan kahdeksas Kirsikodin julkaisusarjassa.

KULTTUURI KAUPUNGIN STRATEGIASSA

Kulttuurin tavoitteet ja toimenpiteen liittyvät keskeisesti Lieksan kaupungin strategian painopisteisiin hyvinvointiin, osallisuuteen ja elinvoimaan.

Vireä kulttuurielämä lisää asukkaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä, yhteisöllisyyttä ja toimeliaisuutta. Kulttuurin lähipalvelut ovat helposti saavutettavia. Elinvoimainen paikalliskulttuuri ja laadukkaat tapahtumat ovat myös merkittävä imago ja vetovoimatekijä.

Toimintaympäristön muutoksista kulttuurin kannalta keskeinen tekijä on väestön väheneminen ja ikärakenteen muutos. Pienentyvien asiakasmäärien luomaan haasteeseen voidaan vastata tulosityksiköiden yhteistyön tiivistämisellä ja yhteisesti tuotetuilla tapahtumilla. Osaavan ja motivoituneet henkilöstö panos hyvinvoinnin tuottajana on keskeinen.

Paikallisten tapahtumien lisäksi Lieksassa järjestetään useita laadukkaita festivaaleja, joiden asiakaskunnasta merkittävä osa tulee oman paikkakunnan ulkopuolelta. Osa heistä on loma-asukkaita. Näiden tapahtumien tulovaikutus on tärkeä paikallisen elinvoiman kannalta. Tapahtumia järjestetään eri puolilla laajaa kuntaa.

Karelia Ammattikorkeakoulun tekemän Lieksan Vaskiviikon ja Lieksan ravien paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnin (Keijo Koskinen & Teppo Tarnanen 2017) mukaan Vaskiviikon välillinen tulovaikutus (liikevaihto) Lieksan paikallistalouteen on noin 420 000 euroa, josta ulkopaikkakuntalaisten osuus oli 75 prosenttia. Tutkimukseen osallistuneista ulkopaikkauntalaisia oli 80 %, ja heistä noin joka viidennellä oli juuret Lieksassa.

Loukun ja Vuonislahden kesäteattereiden asiakasprofiileja opinnäytetyössään tutkineen Marjo Kuittisen (2015) mukaan kesäteatterit vetävät katsomoihin yleisöä laajalta alueelta. Loukun kesäteatterin kävijöistä kolmannes oli Lieksan ja Nurmeksen ulkopuolelta ja Vuonislahden kävijöistä peräti 62 prosenttia. Loma-asunnon Pohjois-Karjalassa tai Lieksassa omisti yli 40 % kesäteattereiden kävijöistä.

Yhdistykset ovat merkittävä osa kulttuuripalvelujen tuotantoa. Hyvinvoinnin tulosityksien yhteistyö yhdistystoimijoiden kanssa on toiminnallista ja taloudellista. Vuonna 2018 kulttuuritoimen toiminta- ja kohdeavustuksia sai 21 lieksalaista yhdistystä, joissa oli jäseniä 910 eli 8 % kaupungin väestöstä. Kaikki kulttuuriyhdistykset mukaan lukien yhdistysten jäsenmäärä nousee noin kymmenesosaan kaupungin väestöstä.

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMENPITEET

Hyvinvointipalvelujen toimenpiteet kulttuuritavoitteiden saavuttamiseksi koostuvat **tulosityksiköiden omista toimenpiteistä ja hyvinvointipalvelujen yhteisistä toimista.**

Hyvinvointipalvelujen toimenpiteet vuosille 2019–2021

Lasten ja nuorten kulttuuripolku

Tavoite

- jokainen varhaiskasvatus- ja kouluikäinen lieksalainen tutustuu ja osallistuu kulttuurin tekemiseen vuosittain opetussuunnitelmien ja varhaiskasvatussuunnitelman sisältöihin liittyen
- kulttuuritoiminnot tuotetaan hyvinvointipalveluiden yhteistyönä

Varhaiskasvatus

- Kirjastokäytön alkeiden opastus ja satutuokio
- Musiikkiopiston järjestämä soitonopetus ja musiikkileikkikouluopetus päiväkodeissa
- Lastenkulttuuriesitykset Kulttuurikeskuksessa kuukausittain
- Kirjastoauto käy säännöllisesti päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja haja-asutusalueen kouluilla
- Päiväkotien vierailut museossa

Alakoulu

- Konsertti joka kouluun -sopimuksen mukainen konsertti jokaiselle luokka-asteelle kerran lukuvuodessa
- Koulukino-esitys kaikille perusopetuksen oppilaille puolentoista vuoden välein
- Näyttämötaiteisiin tutustuminen vuosittain
- Näyttelyvierailut säännöllisesti
- Kirjastokäytön alkeiden opastus ja satutuokio
- Tiedonhaun opastus ja kirjavinkkaus
- Opintokäynnit museoon kaksi kertaa alakoulun aikana

Yläkoulu

- Konsertti joka kouluun -sopimuksen mukainen konsertti jokaiselle luokka-asteelle kerran lukuvuodessa
- Koulukino-esitys kaikille perusopetuksen oppilaille puolentoista vuoden välein
- Kirjallisuuden opastukset ja esittelyt yhteistyössä kirjaston kanssa
  - Uutuuksien esittely ja lukemaan innostaminen (7. lk)
  - Kaunokirjallisuuden genret eli tyyllilajit (8. lk)
  - Maailmankirjallisuuden ja kotimaisen kirjallisuuden klassikot (9. lk)
- Näyttämötaiteen esitys lukuvuosittain
- Säännölliset vierailut taidenäyttelyisä
- Opintokäynti museoon (7. luokka)
- Vierailu kuvanveistäjä Eva Rynänen taiteilijakoti Paaterissa (8. lk)
- Tutustuminen Rajavartiolaitokseen ja Lieksan Rajaperinnetaloon (9. luokka)

Lukio

- Lukion opiskelijat vierailevat opiskeluun liittyen kirjastossa (tiedonhankinnan perusteet ja lähdekritiikki), Pielisen museossa, taidenäyttelyissä ja erilaisissa musiikki- ja teatteriesityksissä vuosittain
- Koulukino-esitys kaikille kaksi kertaa lukion suorittamisen aikana
- Osallistuminen Kulttuuriseminaariin

Museon näyttelyhallin peruskorjaus ja näyttelyiden uusiminen

Museon päärakennuksen peruskorjaus ja perusnäyttelyn uudistaminen toimenpidesuunnitelman aikana.

Avustukset ja kaupungin tavoitteet

Kaupungin avustustoiminnan tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kaupungin elinvoimaan liittyvää toimintaa sekä kaupungin ja yhdistysten välistä yhteistyötä. Avustusten painopisteenä on kaupungin strategian toteuttamista tukeva toiminta. Kaupunginhallitus sekä hyvinvointilautakunta myöntävät avustuksia maksimissaan talousarviossa varattujen summien puitteissa.

Kulttuuritoimen kohdeavustukset suunnataan ensisijaisesti ammattitaiteilijoiden toteuttamien ja alueellista vaikuttavuutta edistävien tapahtumien järjestämiseen. Avustus on tarkoitettu vierailuesityksiin (konsertit, teatterit ja näyttelyt) muilta paikkakunnilta tai ulkomailta. Järjestävä taho hoitaa itsenäisesti tapahtuman järjestämisen.

Lukion musiikkilinjan yhteistyö

Lukion musiikkilinja tarjoaa laajaa ja laadukasta laulun- ja soitonopetusta yhteistyössä musiikkiopiston kanssa. Musiikkilinjalla opiskelija voi suorittaa lukion musiikin kursseja omaa harrastustaan hyödyntäen. Musiikkilinja toteuttaa vuosittain yleisökonsertin ja esiintyy koulun juhlissa sekä muissa tapahtumissa. Musiikkilinjan esiintymisiä koulun ulkopuolella lisätään.

OHJELMAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kulttuurin toimenpideohjelman keskeisiä tavoitteita seurataan ja arvioidaan hyvinvointipalvelujen tulosityksiköiden osavuosikatsauksissa ja toimintakertomuksissa sekä hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksissa.

Hyvinvointipalvelujen yhteisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan hyvinvointilautakunnalle vuosittain.